

IZLOŽBA – Grafike Vergilija Nevjestića u atriju Muzeja Mimara

SAVEZI JAVE I SNA

Opus u kojemu je objedinjeno likovno i literarno uz neupitno umijeće izraza čine Vergilija Nevjestića jedinstvenim u europskoj grafičkoj produkciji

Leila Topić

Ako se linija urezana u bakar ili ucrtana u papir transponirana u boju na platno ne poistovjećuje s pulsom srca, promašila je svoju istinsku egzistenciju – dnevnička je bilješka Vergilija Nevjestića, umjetnika srednjega naraštaja, čija je izložba otvorena u srijedu, u atriju Muzeja Mimara u Zagrebu. Predstavljenih četrdesetak grafičkih listova umjetnik je objedinio pod nazivom »Hommage a Danielle«, životnoj suputnici, koju je upoznao tijekom školovanja u Parizu, šezdesetih godina prošlog stoljeća.

Kako ističe u predgovoru kataloga kustosica izložbe, Biserka Rauter-Plančić, posrijedi je izložba koja prikazuje Nevjestića u njegovu najboljem izričaju, kao istinskoga majstora grafičkih tehnika. Na hrvatskoj se likovnoj sceni Nevjestić pojavio u vrijeme dominacije informela i apstraktne umjetnosti, no njegov je izričaj uvijek bio okrenut tradiciji, s izraženom nesklonošću spram avangardnih tendencija. U njegovu se djelu objedinjuje vizualno i literarno, što je razvidno i u ovoj izložbi.

Posjetitelj se susreće s nizovima grafičkih listova, nastalima u kombinaciji grafičkih tehnika poput akvatinte i bakroreza u boji te suhe igle, u kojima umjetnik obrađuje

Odgovor umjetnika na ravnodušnost svijeta: Nevjestićeva posveta Vukovaru

nadrealne teme ili pak preobražava svakodnevicu u začudne motive.

Nevjestićeva je težnja naslikati idealni svjetove, saveze jave i sna. Svakodnevne

prizore on ne bilježi doslovno, već samo u pojedinostima, a potom ih snagom umjetničke imaginacije i vrsne grafičke vještine preobražava u fantastična ili poetska

snoviđenja. Tako su figurativne grafike poput »Ranjene sove« ili »Zaljubljenog para« više izraz umjetnikovih osjećaja no realističan prikaz viđenoga. Vizualna objašnjena viđenoga ili doživljenoga često prate i zapisi te komentari umjetnika. Naslikani prizori dopunjeni su kratkim porukama, psovkama, ljutitim osvrtima ili riječima sućuti kao reakcija na dnevne događaje, što je uočljivo u ciklusu »Neizvjesni dnevnik« u kojemu je umjetnik komentirao društvenu svakodnevicu.

Iskazivanje emotivnih stanja naglašeno je u ciklusu iz devedesetih godina, od kojih su predstavljeni listovi »Vukovarski finale«, »Srušeni grad« i »Hommage vukovarskim žrtvama«. Ta su djela prožeta melankolijom, ali i prigušenom srdžbom kao odgovor umjetnika na ravnodušnost svijeta spram patnji vlastita naroda.

Grafičari nisu umjetnici koji rade od jednoga bijenala do drugog, već oni koji žive za grafiku i pri tome mogu živjeti od grafike, citirala je kustosica izložbe Nevjestića. Uistinu, izložba ukazuje da Nevjestić ostaje vjeran svomu prvom načelu, neprestanomu radu i eksperimentiranju u kombinacijama grafičkih tehnika, stvorivši tako jedinstven opus koji je odavna prerastao granice domaće grafičke umjetnosti.